Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. z.

Z důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. namítá zmateční stížnost, že vložení cizí fotografie s podpisem před fotografii majitele půlročního lístku, jemuž byl lístek vydán, není zfalšováním listiny, poněvadž prý listina sama nebyla zkomolena vymazáním nebo dodatkem ve směru právně závažném. Tato konstrukce právního názoru nemá opory ani v literatuře ani v judikatuře, které se shodují v tom, že pod porušením nebo pozměněním listiny se rozumí přeměnění listiny pravé, pokud jde o její obsah právně důležitý, t. j. o takové okolnosti, k jichž dosvědčení je listina určena. Půlroční lístek československých státních drah, o který v tomto případě jde, je vydán pro určitou osobu, jejíž fotografie, opatřená podpisem majitele, je pevně spojena s lístkem a opatřena razítkem, aby dokazovala totožnost osoby lístkem se vykazující. Použití lístku jinou osobou než osobou na této fotografii zobrazenou je nepřípustné. Tvoří tedy fotografie pravého majitele část právně důležitého obsahu půlročního lístku, dosvědčujíc, že osoba při jízdě vlakem lístkem se vykázavší je totožná s osobou, pro niž lístek byl vydán. Byla-li tedy fotografie z lístku vyňata a nahrazena fotografií jinou, čemuž je na roveň postaviti i zakrytí fotografie pravého majitele fotografií jiné osoby, byl lístek, veřejná to listina, zfalšován. Je proto výtka zmateční stížnosti zcela neoprávněná.

Čís. 6251.

Předpoklady, za nichž je polní hlídač oprávněn zjišťovati mimo svůj služební obvod osobu přistiženou při trestném činu na věcech jeho dohledu svěřených.

Skutkovou podstatu § 81 tr. zák. nenaplňuje vyhrůžka, jíž má býti na veřejném orgánu vynuceno, aby teprve v další budoucnosti opominul úřední (služební) úkon, který není totožný s úředním (služebním) úkonem, prováděným právě v době vyhrůžky.

Uvedená skutková podstata předpokládá vyhrůžku zlem imminentním.

(Rozh. ze dne 15. září 1938, Zm I 664/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného, pokud směřovala proti rozsudkovému výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. z.; naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z., napadený rozsudek zrušil

jako zmatečný v tomto výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisících a uznal obžalovaného vinným přestupkem útisku podle § 1 zákona čís. 309/1921 Sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že dne 31. července 1937 v S. pohrozil Č-ovi újmou na těle, chtěje tím bezprávně na něm vynutiti, aby opominul podání oznámení proti jeho manželce pro polní pych.

Z důvodů:

Po stránce hmotněprávní popírá zmateční stížnost neprávem, že obžalovaný byl při příběhu ze dne 31. července 1937 u výkonu služby. Podle rozsudkových zjištění pozastavil Č., přísežný polní hlídač v B., jsa opatřen předepsaným služebním odznakem, při služební obchůzce manželku obžalovaného, když na poli dohledu zmíněného hlídače svěřeném lámala (neoprávněně) řepný chrást. Poněvadž neudala své jméno, šel za ní, aby zjistil její jméno. Zašel za tím účelem do bytu V., což bylo ovšem mimo služební obvod, ale v jeho bezprostředním okolí. Tam přišel obžalovaný, který se ho dotazoval, proč si před tím zapsal číslo domu, do něhož jeho manželka vešla, a když Č. prohlásil, že je to jeho věc, vyhrožoval mu obžalovaný: »Budeš-li s tím něco dělat, dám ti pár přes držku.«

Podle § 6 zák. čís. 84/1872 ř. z. má polní hlídač (hajný) i kromě případu, kde byl někdo přistižen při skutku samém, právo lidem, kteří jsou zjevně podezřelí, že spáchali trestný čin na věcech jemu k dohledu svěřených nebo že takový trestný čin připravují, odejmouti věci pravděpodobně z takového trestného činu pocházející nebo kterými měl býti (byl) takový trestný čin vykonán. Výkon tohoto práva neomezuje zákon na obvod, pro který je hlídač ustanoven, a nutno mu je přiznati též obzvláště v bezprostředním okolí služebního obvodu, když-tě podle § 3, čís. 2 cit. zák. je hlídač (hajný) oprávněn k mnohem intensivnějšímu zákroku, totiž k zatčení neznámého pachatele, přistihne-li podezřelou osobu na cizím pozemku nebo nablízku věcí jeho dohledu svěřených (srov. rozh. č. 5094 Sb. n. s. a j.). Opravňují-li uvedené okolnosti i mimo služební obvod hajného, aby podezřelé osobě odňal věci nahoře uvedené a aby takovou osobu dokonce zatkl, nelze pochybovati, že je za zmíněných okolností oprávněn i k méně intensivním opatřením, sloužícím k zjištění osoby přistiženého (rozh. č. 4688 Sb. n. s.). Z rozsudkových zjištění plyne, že místo, kde došlo k dotčenému příběhu, bylo »v bezprostředním okolí služebního obvodu« hajného, že manželka obžalovaného byla hajnému neznáma a že byla důvodně podezřelá z trestného činu na věcech jeho dohledu svěřených a že ke zmíněnému zjišťování mimo služební obvod došlo v takové bezprostřední místní a časové souvislosti s trestným činem manželky obžalovaného na věcech dohledu hajného svěřených, že se hajný nemohl již včas a snadno dovolati zákroku bezpečnostních úřadů za účelem zjištění podezřelé osoby, o niž šlo (srov. rozh. č. 1374 Sb. n. s.).

Nelze proto popříti, že hajný Č. byl v době, kdy došlo k příběhu ze dne 31. července 1937, u výkonu své služby, a padá tím příslušná ná-

mitka stěžovatelova proti podřadění tohoto skutku pod ustanovení § 312 tr. z.

Naproti tomu je stížnosti přisvědčiti, pokud napadá po stránce hmotněprávní podřadění stíhané vyhrůžky pod skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. z. Uvedená skutková podstata vyžaduje, aby se pachatel osobě podle § 68 tr. z. chráněné při konání jejího úřadu nebo její služby zprotivil v úmyslu, aby byl zmařen právě tento výkon. V tomto směru nečiní rozdíl, zda byly prostředkem odporu nebezpečná pohrůžka nebo skutečné násilné vztažení ruky, zda tedy psychické nebo fysické násilí. Nemůže proto uvedenou skutkovou podstatu naplniti vyhrůžka, jíž má býti podle úmyslu pachatelova na veřejném orgánu, třebas službu vykonávajícím, vynuceno, aby v další budoucnosti opominul určitý úřední či služební úkon, který není totožný s úředním (služebním) úkonem právě prováděným v době vyhrůžky. Ostatně by tu ani nešlo o vyhrůžku zlem imminentním, jehož vykonání by měl ohrožený očekávati hned, čehož je k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. z. rovněž třeba (viz rozh. č. 488, 3916 Sb. n. s.). Podle rozsudkových zjištění záležel služební úkon hajného v době stíhaného příběhu ve zjišťování totožnosti manželky obžalovaného. Naproti tomu nesla se zjištěná vyhrůžka obžalovaného (»Budeš-li s tím něco dělat, dám ti pár přes držku«) k tomu, aby bylo zmařeno napotomní podání oznámení proti manželce obžalovaného, byť i výrok rozsudku — v naprosté neshodě se zněním a smyslem vyhrůžky a proto zřejmě jen nedopatřením — mluví o úmyslu obžalovaného, aby zmařil zjištění totožnosti jeho manželky. Za těchto okolností pochybil nalézací soud, pokud v oné vyhrůžce shledal skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. z.

Na rozdíl od původního stanoviska obžaloby nelze ji však podřaditi ani pod skutkovou podstatu zločinu vydírání podle § 98, písm. b) tr. z., neboť uváží-li se, že obžalovaný jen vyhrožoval, že hajnému »dá (v budoucnosti) pár přes držku«, a že jinak nic nepodnikl, čímž by byl této pohrůžce dodal váhy, nelze zjištěné vyhrůžce přiznati onen stupeň intensity, jehož je k naplnění skutkové podstaty zločinu vydírání jakožto případu zločinného veřejného násilí zapotřebí. Podle náhledu soudu zrušovacího nejde tu o pohrůžku takovou, že byla hledíc na okolnosti a na osobní povahu pachatelovu s to vzbuditi důvodnou obavu, zvláště když nevyšlo najevo, že by byl obžalovaný násilnické povahy.

Ježto však jde o vyhrůžku tělesnou újmou, při čemž obžalovaný podle rozsudkových zjištění měl na mysli vyhrůžkou bezprávně na hajném Č. vynutiti, aby opominul podání oznámení proti manželce obžalovaného, aniž vyšlo najevo nebo bylo vůbec tvrzeno, že si obžalovaný nebyl bezprávnosti tohoto požadavku vědom, měl nalézací soud zjištěný výrok obžalovaného — nehledíc k ustanovení § 312 tr. z. — podřaditi jen pod skutkovou podstatu přestupku útisku podle § 1 zák. č. 309/1921 Sb. z. a n.

Je proto napadený rozsudek v tomto směru stižen stížností uplatňovaným hmotněprávním zmatkem podle § 281, č. 10 tr. ř., i bylo zmateční

stížnosti v uvedeném rozsahu vyhověti, napadený rozsudek ve výroku o vině, pokud jde o zločin podle § 81 tr. z., zrušiti a obžalovaného ve smyslu § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. hned uznati vinným zmíněným přestupkem útisku.

Čís. 6252.

Proti rozhodnutiu učinenému podľa § 8, odst. 2 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n. je prípustná len sťažnosť k jednej stolici, nie však opravné prostriedky ako proti výroku o treste (§ 7, odst. 3 cit. zák.).

(Rozh. zo dňa 16. septembra 1938, Zm III 373/38.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. K. pre zločin sprenevery zamietol sťažnosť odsúdeného proti usneseniu vrchného súdu zo dňa 24. júna 1938, č. j. Ts 25/38-177.

Dôvody:

Proti usneseniu vrchného súdu, ktorým bola odmietnutá zmätočná sťažnosť (správne sťažnosť) odsúdeného, podaná proti usneseniu vrchného súdu, ktorým bolo k sťažnosti verejného žalobcu zrušené usnesenie súdu prvej stolice, vyslovujúce, že sa odsúdený osvedčil, a bol nariadený výkon podmienečne odloženého trestu, podal odsúdený včas sťažnosť. Sťažovateľ namieta, že ide o rozhodnutie vo veci podmienečného odsúdenia a že v takom prípade je v smysle § 7, odst. 3 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. prípustný opravný prostriedok v tom istom rozsahu, ako proti výroku o treste. Sťažnosť je bezzákladná.

Sťažovateľ je na omyle, keď sa domnieva, že v tomto prípade ide o výrok súdu v smysle § 7 cit. zák. V tomto ustanovení zákona sú uvedené len tie prípady, kde súd rozhoduje o tom, či má byť obžalovanému povolené alebo odopreté podmienečné odsúdenie, a to alebo rozsudkom alebo dodatočným usnesením. Len na takéto prípady sa vzťahuje ustanovenie § 7, odst. 3 cit. zák. o opravných prostriedkoch ako proti výroku o treste. V súdenom prípade rozhodovaly však súdy nižších stolíc po uplynutí skušobnej doby o tom, či sa odsúdený v skušobnej dobe osvedčil. O takom prípade je reč v ustanovení § 8 cit. zák. Podľa ustanovenia § 8, odst. 3 cit. zák. možno si do usnesenia, ktorým bol nariadený výkon odloženého trestu, alebo bolo vyslovené, že sa odsúdený v skušobnom čase osvedčil, sťažovať u súdu vyššej stolice s účinkom odkladným. Z toho je zrejmé, že v prípade § 8 cit. zák. — o ktorý tu ide — je prípustná len sťažnosť a nie odvolanie alebo zmätočná sťažnosť ako v prípade § 7 cit. zák. Podľa § 378, odst. 1 tr. p. sa pripúšťa sťažnosť k jednej stolici. Ponevač ustanovenie § 8, odst. 3 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. ani iné ustanovenie zákona neobsahuje pre tento prípad výnimku z všeobecného ustanovenia § 378, odst. 1 tr. p., nie je ani v tomto prípade proti usneseniu vrchného súdu, vynesenému v druhej stolici, prípustný ďalší